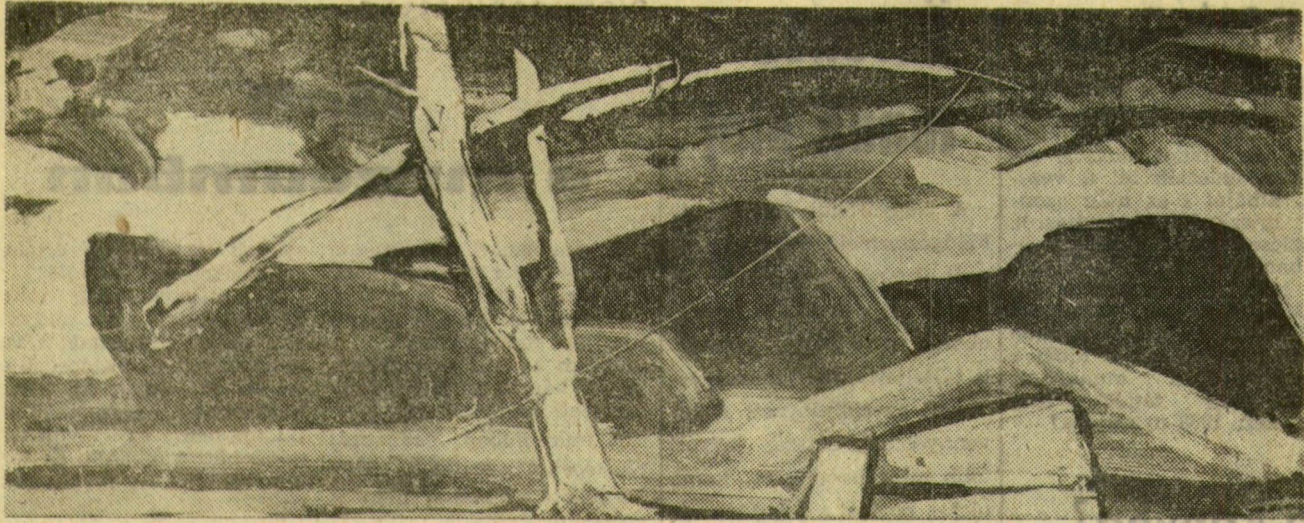

CS. PATAJ MIHÁLY

KÚTGÉM

Tarnai László

ELJÖVÖK ÉRTED

Egyszer eljövök érted.
Tenyérvilágom
mesélő
sistergő szavakkal
eljövök érted
vermek aljáról, domb tetejéről
kérlelő kerítéseken keresztül,
könyörgő szobrok mellől
viszlek magammal,
csak hasonlits végre
tenyérvilágom
mesélő
sistergő szavaihoz,
hasonlits végre kétkarú szavaimhoz,
könyörgő szobraim teljesüléseihhez.
Hasonlitanál-e hozzám,
ha egyszer eljőnnék érted?

Miklósi Ottó

A ZÖLD DOSSZIÉ TITKA

Este kilenc óra lehetett, amikor Kása Ede a zöld dossziét fekete aktatáskájába tette és készülődni kezdett. Az asztali lámpát eloltotta, a nagykabátját már sötétben vette fel. Kalapját jól a szemébe húzta, fekete szemüveget tett fel a nagykabátja gallérjára, és feltúrta. Óvatosan kitekintett a folyosóra.

Egy teremtettséget sem látott. Hirtelen kilépett a szobából, az ajtót kulcsra zárta és a kulcsot zsebre tette. Nem a lépcsőház felé ment, hanem a mellélepcsőn osont le nesztelen léptekkel az udvarra. A kerítésig már futva tette meg az utat. A portásfülké előtt egy pillanatra megállt — szíve a torkában dobogott —, de amikor látta, hogy a portás már alszik, aktatáskáját lóbálva, halkan fűtyörészve lépett ki az üzemből. Az utcán ismét meggyorsította lépteit és megindult a villamosmegálló felé.

A fekete Volga a sarki KÖZERT-től követte, és akkor is a nyomában volt, amikor felszállt a villamosra. Kása az ötödik megállónál szállt le, gyalog indult a grund felé.

Ekkor fékezett mellette a fekete Volga, és két álarcos férfi ugrott ki a kocsiból. Az egyik a karját csavarta hátra, a másik pedig belökte a hátsó ülésre, ahol harmadik társuk várta.

A gépkocsi megindult a sötét éjszakában. Kása szemét fekete kendővel kötötték be, az egyik álarcos kitépte kezéből az aktatáskát. Amikor meglátta benne a zöld dossziét, suttogva megjegyezte:

— Oké, fiúk, minden rendben!

— Hová visznek? — kérdezte Kása.

— Sok a szöveg, majd megtudod — felelte a mellette ülő álarcos, és attól kezdve egy szó sem esett közöttük. Negyedórás száguldás után a kocsi lassított, majd megállt.

— Kiszállni! — parancsolták Kásának. Jobbról balról közrevették, és bekötött szemmel kísérték fel a második emeletre. Kulcsoskorongot hallott, majd valahova beléptek.

Amikor a kendőt a szeméről levették, egy szobában találta magát. Vele szemben a félhomályban a három álarcos állt és egyikük, egy tagbaszakadt, valószínűleg a vezér, megszólalt:

— Beszélni fogsz?

— Miről? — érdeklődött Kása.

— Arról, ami a zöld dossziében van.

— Nézzék meg!

— Nézték már a kocsiban — mondta az álarcos —, de ezen, sajnos, csak te ismered ki magad.

— És ha nem beszélek?

— Beszélni fogsz! — mondta a másik álarcos, miközben egy hatalmas harapófogót vett elő, és megindult Kása felé.

— Mit akarnak tudni? — kérdezte Kása ijedten.

— A zöld dosszié titkát — mondta a vezér. — A végső számokra vagyunk kíváncsiak.

— Jó — mondta Kása eltorzult arccal. — A három végső szám, 27, 17 és 5 százalék.

— Biztos ez? — hördült fel a vezér, miközben a számokat noteszába feljegyezte.

— Egészen biztos, hacsak a minisztérium nem korrigálja.

— Te csacsi — mondta a vezér mosolyogva, és a többiekkel együtt levette az álarcát.

Kása Ede, az Egyesült Művek főkönyvelője megdöbbenve ismerte fel a három álarcosban kollégáit, Kovács vezérigazgatót, Lovas főmérnököt és Hudák művezetőt.

— Örültek vagytok! — dadogta. — Miért csináltátok ezt?

— Azért — mondta a tagbaszakadt, Kovács, a vezér —, mert csak így, harapófogóval lehetett belőled kiszedni azt, hogy az egyes, a kettes és a harmas kategóriában mennyi lesz az idén a nyereségrészesedés.

Varga
Imre

AKADÉMIKUSOK A TANYÁN

Becsapottnak érezte magát. Hetekig járta a szobeszed: ezek jönnek, azok jönnek, ekkora ünnepség, akkora dínomdánom lesz, és önala is felforgatták a szobát, ahol az alsó fiókban a régi olvasókori fényképek, jegyzőkönyvek, pénztárnaplók, levelek aludtak háborítatlan álmukat férjének, Gyuri Lajosnak halála óta. És most semmi különös. Odarendelték őket Földvára, a tanácsterembe tizenegy órára, tizenkettőkor be is libegtek elég sokan az ajtón: a két akadémikus, Bánáti meg Kemecsey, majd egy ősz hajú, keskeny ember, akit egyikőjük sem ismert meg, aztán lépkedett Békis Matyi, a tsz elnöke, rettenetesen ragyogó szemmel, utána Belopotóczi, az egyszálbélű, jóé tudja honnan kapott tanácsitkár, végezetül a vén Kocsor, aki annak idején szorgalmasan járt a Csapó-tanyába, ahol az olvasókör volt. Jöttek még ismeretlen, nyakkendőös egyének, hogy kicsodák, nem volt rájuk írva. Aztán szónokoltak is. Előbb Békis hebegte el, mennyire örülünk, őt követte a meggyétől egy pártember, aki egyre azt emlegette, mennyire becsüljük a haladó hagyományainkat. Az éltető gyökereket. Ennyire emlékszik. Akkor egy begyes tanácsi menyecske nagy tálcán pálinkáspoharakat kínált körbe, s míg Bánáti mondott pár mondatot, hogy ő nagyon jól emlékszik arra, mi volt itt harmincegyen év, őt inkább az érdekelte jelenleg, mire vitték az elmúlt húsz év alatt. De erre nemigen ügyelt senki, mert alig fogyott el az egyik tálcá pálinka, jött egy még begyesebb

asszony, s ha már ingyenben van, akkor pusztítsuk ezt a népbudítót, gondolták, s iparkodtak is erősen. A három vendéget elvitte a szemüveges megyei pártember, és vége is lett a fogadásnak. Ezzel együtt a csudának is.

Setétedett már, amikor belépett a nagyszobába, levette a télikabátot, cipőt, s papucsot húzott. Mindjárt tett a tűzre, bekapcsolta a rádiót, bár ott olyan citerás együttes játszott éktelenül, unokái az efféléket órákig ordították, de hagyta, emellett jól jár a keze a tengericsövön. Ilyenkor le szokott ülni egyetlen gyalogszékére, megmorzsol pár csó kukoricát. A magot másnap magtyúkjainak adja. Közben esze mindenfelé elködörol. Hatvannyolc évéből ez is, az is előjön. Most is, az első csónél már elmosolyodott.

Bánáti Gábor, ez a Maros menti ivadék, no, ez ma is megtérfalta bátyámuromakat Földvára. Úgy várták őket, hogy majd a megyétől jönnek együtt a pártemberekkkel, meg a tanácsbeliekkel. Ez a Bánáti meg — egyszerűen Kamut felől jött egyháza, a söfőrével. És be egyenesen a tsz-hez, egyből az irodára. Fél órával korábban a mondottnál. Sehöl senki, illetve az elnöknel a vén Kocsort olvastatták éppen papírlapról, mivelhogy ő üdvözlőné elsőnek a vendégeket. Hogy ne citerázzon nagyon a kezében a vékony papír, Békis belézdúfított egy pohár pálinkát. Utóbb még egyet. És Bánáti pontosan akkor toppant be. Békis Matyi ám mindig feltalálja magát, így most is. Ha a leg-

Veress Miklós

SZIGORÚ NAP

A tócsákon világrészek úsznak át
mutogatják szörnyű sebeik
amerikák ázsiai afrikák

Esik Esik

Szigorú nap
Ujjak: törékeny rácsok
hiába bújsz mögéd
Előadlognak őrződ
a kipróbált látomások:
krisztusok szörnyek
és meglekelt csodák

Váltogatja álarcait a világ
próbál tűzkeszortát
izzó vaskoronát
Rázummög hasonmása — a gép
gondolkodni tanul
fémkezeiben
görcsösen szorítja boxerét

A költő folyópartra megy
mintha keresne valamit
a bugyborékoló időbe
kavics-szavakat úgy hajít
Nézi mint ugrik és merül

Szigorú nap
asszony és gyerekkarcok
merednek rá köröskörül

Jaj, tűzvész-koszorú
jaj, atomfelhő-korona
lejár a bohócsapkák kora
leveti álarcait a világ

vicsorognak afrika-koponyák
amerikának maszkja pattan
fekete arcuk véres
és mozdulatlan
vak hirosima-szemgödörben
férgék nyüzsgőnek:
harckocsik

Nincs béke bennem csak köröttem
Esik esik

Sipos Áron

MOSOLYTALAN TENGEREN

Mosolytalan tengeren
csendes bomlásnak indult
ez a megovert, mosolytalan fregatt:
a cápák megették a kapitányokat
és víz alá merültek emészteni.

Lent a hátér két oldalán
kezeit nyújtja egymásnak a tenger
s az ég,
mint beszélőre érkezett rab
s a feleség.

A palló, emén fekszem, iszonyatos
és bizonytalan,
medúzák lepik el a testem
s én nem mozdulhatok.

A cápák süketek, a medúzák vakok,
érzik rajtam az ételszagot
azért ölelnek erősen.

J. Ojszlender

KÉNYSZER- KÉPZET

Minden alkalommal, amikor az utcán meghallom a rendőri sípszót, azonnal odanézek, hogy nem nekem szól-e?

Hogy miért? Állandóan bünszerek érzem magam. Nemrég megtaláltam ostoba félelmem okát. Ez pedig apróságból adódik. Íme: néha ott is átkel az utcán, ahol nem szabad. Ha a villamoson utazom, elfeledkezem, hogy az ajtóhoz támaszkodni tilos.

Nincs annyi pénzem, amennyit büntetesképpen fizetnem kellene. Így hát, hogy ne féljek, egyetlen lehetőségem maradt — kikerülni a rendőroket, hogy még csak ne is lássam a törvény eme képviselőit.

Ilyen előzmények után a napokban találkoztam egy szép lánnyal, aki pontosan olyan volt, mint amilyenről álmodoztam. Azonnal a nyomába szegődtem. Felségítettem a csomagját a villamosra, zsebkendőmmel letöröltem az ülőhelyet, leszállásnál nyitottam az ajtót, átszálláskor virágcsokrot vásároltam neki. A harmadik megállónál azonban a szépséges kislány megszólalt:

— Ha nem hagy békén, azonnal rendőrt hívok!

És én távoztam. Hát tehettem egyebet?

Fordította: Siger Imre

híresebb szövegkezelési tudós tisztelte meg, gyorsan elő a statisztikákat. Hiszen az van nekik odabent, inkább az enységük lenne annyi! A vén Kocsor meg, hogy kirukkoljon, feltette a kezéigébe levő zöld üveget a tálcára, három pohárral, s oda az asztalhoz.

Főméltóságú akadémikus úr, képviselő uram! Milyen pálinkát tetszik parancsolni? Barackot, cseresnyét avagy szilvát? Bánáti elnevette magát, megölelte az öreget. — Drága Kocsor bátyám, hát már nem emlékszik rám? Olyan kigazda volt az apám, mint maga. És én nem lettem méltóságos. Tudja mit, olyan pálinkát adjon, amilyen éppen van. Ha orrom nem csal, itt csakis szilvapálinka akad. És ha emlékezetem nem csal, méghozzá a Csapó-féle szeszfőzdeiből...

Ez jó volt, ez az orrukra koppintás. De aztán — semmi. Hiszen körülvették őket a megyeiek, a járásiak, a községbeliek. Pedig talán mégiscsak nekik lett volna beszélőnivalójuk övelük, a tanyasiaknak, a régi olvasókörbelieknek! Elvégre velük akartak találkozni harmincegyen év múltával ezek a régen volt szegedi egyetemisták, akik ide jöttek akkoriban nem egyszer, nem is kétszer, napokat töltöttek itt; beszélgettek, vitatkoztak, nótákat, meséket jegyezgettek, a világ dolgairól mondogattak csendes okosságokat, amikről rádió nem beszélt akkoriban, újság sem írta. Csak hát aztán ők is felszálltak a gyorsvonatra, visszafelé már nem kanyarodik útjuk. És estére majd jön a vacsora, ahogy szokott a kaszinóban: előbb versengés, ki bír többet enni, aztán tolonganak a vendégekhez koccintani, kezét szorítani, utóbb dalolni, óbégatnak. És vége.

Felállt, leseperte kötélyéről a felragadt tengeriszemeket, indult volna kifelé, amikor sok ember járásának zaja hallott a ház előtt. Ahogy sebtében kinyitotta az ajtót, vele egyszerre felrúgult a külső ajtó is, és csak úgy feketélt a gang a nagycsapat embertől.